

LÉXICO

a

a/ab preposición de ablativo *de, dende, por*

abīgo, abīgis, abīgēre, abēgi, abactum 3ª tr.

conducir, facer desaparecer

ac conx. copulativa e

accīdo, accīdis, accīdēre, accīdi, -- 3ª impers.

acaece, sucede

accipio, accīpis, accipēre, accēpi, acceptum

4ª tr. *acceptar, recibir, tomar*

acer, acris, acre *agudo, aguda*

acerbus, acerba, acerbum *amargo, amarga*

acies, aciei (f.) *punta, fila, tropa formada en orde de batalla*

ad preposición de acusativo *a, cara a, xunto a*

adītus, adītus (m.) *entrada*

admoveo, admōves, admovēre, admōvi,

admōtum 2ª tr. *mover, achegar*

adsum, ades, adesse, adfui, -- - intr. *estar*

presente, chegar, axudar

adulescentia, adulescentiae (f.) *adolescencia*

advēna, advēnae (m.) *forasteiro*

aedificium, aedificii (n.) *edificio*

aegrōto, aegrōtas, aegrotāre, aegrotāvi,

aegrotātum 1ª intr. *estar enfermo*

aeternus, aeterna, aeternum *eterno, eterna*

Africa, Africae (f.) *África*

agmen, agmīnis (n.) *exército en marcha, columna*

agricōla, agricōlae (m.) *agricultor*

aliōquin adv. *polo demais, por outra parte*

alius, alia, aliud *outro, outra; nunha correlación: un... outro*

alter, altēra, altērum *outro, outra; nunha correlación: un... outro*

altum, alti (n.) *alto mar*

altus, alta, altum *alto, alta, profundo, profunda*

ambactus, ambacti (m.) *escravo*

amicitia, amicitiae (f.) *amizade*

amīcus, amīci (m.) *amigo*

Amilcar, Amilcāris (m.) *Amílcar*

amo, amas, amāre, amāvi, amātum 1ª tr. *amar*

amoenus, amoena, amoenum *agradable,*

ameno, amena

amplus, ampla, amplum *amplo, ampla, grande, importante*

ancilla, ancillae (f.) *serva, escrava*

anīma, anīmae (f.) *alma*

anīmus, anīmi (m.) *alma, disposición, actitude*

annus, anni (m.) *ano*

ante preposición de acusativo *ante, antes de, diante de*

antequam conx. *antes de que*

antīquus, antīqua, antīquum *antigo, antiga*

aperio, apēris, aperīre, aperui, apertum 4ª tr. *abrir*

appareo, appāres, apparēre, apparui,

apparītum 2ª intr. *aparecer, manifestar*

apud preposición de acusativo *entre, xunto a*

aquīla, aquīlae (f.) *aguia*

ara, arae (f.) *altar*

ariēs, ariētis (m.) *carneiro, ariete*

arma, armōrum *armas*

armatūra, armatūrae (f.) *armadura; armatūra levis tropas lixeiras*

Arria, Arriae (f.) *nome propio de muller Arra*

arx, arcis (f.) *cidadela, fortaleza*

Athēnae, Athenārum (f.) *Atenas*

atrocītas, atrocitatis (f.) *atrocidade, crueldade, monstruosidade*

auctoritas, autoritātis (f.) *autoridade, prestixio*

audeo, audes, audēre, ausus sum 2ª semidep. tr. *atreverse, ousar*

audio, audis, audīre, audīvi, audītum 4ª tr. *oír, escoitar*

aureus, aurea, aureum *de ouro*

aurīga, aurīgae (m.) *auriga, cocheiro*

aurum, auri (n.) *ouro*

auspiciū, auspicii (n.) *auspicio*

autem conx. *adversativa pero, en cambio*

auxilia, auxiliōrum (n.) *tropas auxiliares*

aversus, aversa, aversum *volto, volta cara a atrás*

averto, avertis, avertēre, averti, aversum 3ª tr.
separar, subtraer, roubar
avis, avis (f.) *ave*

b

balbutio, balbūtis, balbutīre, balbutīvi, -- - 4ª
intr. *tatexar*

Baleāres, Balearium (f.) *illas Baleares*

barbarus, barbara, barbarum *bárbaro, bárbara*

bellum, belli (n.) *guerra*

bene adv. *ben*

bibo, bibis, bibēre, bibi, -- - 3ª tr., e intr. *beber*

bonus, bona, bonum *bo, boa*

bos, bovis (m. e f.) *boi, vaca*

Britannia, Britanniae *Britania*

c

cachinnus, cachinni (m) *risa*

Cacus, Caci (m.) *Caco*

Caecīna, Caecīnae (m.) nome propio de varón
Cecina

Caesar, Caesāris (m.) *César*

calcar, calcāris (n.) *espora*

campus, campi (m.) *campo*

capio, capis, capēre, cepi, captum 4ª tr. *coller,*
tomar

caput, capītis (n) *cabeza*

Carthaginienses, Carthaginensium (m.) os
cartaxineses

castra, castrōrum (n.) *campamento*

Catilīna, Catilīnae (m.) *Catilina*

cauda, caudae (f.) *cola*

causa, causae (f.) *causa*

cavea, caveae (f.) *cavidade, gaiola*

celēber, celebris, celebre *célebre*

celer, celēris, celēre *rápido, rápida*

celeriter adv. *rapidamente*

celo, celas, celāre, celāvi, celātum 1ª tr.
ocultar. Este verbo presenta unha construción con
dous complementos expresados en acusativo.

centum numeral cardinal *cen*

certus, certa, certum *certo, certa, atinado,*
atinada

cetērum adv. *polo demais, pero*

cibus, cibi (m.) *alimento, comida,*
sustento

Cicēro, Cicerōnis (m.) *Cicerón*

circa preposición de acusativo *arredor de*

Circumsto, circumstas, circumstāre,
circumsteti, - 1ª tr. *rodear*

civis, civis (m.) *ciudadán*

clam adv. *oculta, furtivamente*

clarus, clara, clarum *brillante, ilustre*

classis, classis (f.) *flota*

Claudius, Claudii (m.) *Claudio*

cliens, clientis (m.) *cliente*

cognosco, cognoscis, cognoscēre, cognōvi,
cognītum 3ª tr. *coñecer*

cohors, cohortis (f.) *cohorte*

columba, columbae (f.) *pomba*

comparo, compāras, comparāre, comparāvi,
comparātum 1ª tr. *reunir, comparar*

concīto, concītas, concitāre, concitāvi,
concitātum 1ª tr. *provocar, suscitar*

coniungo, coniungis, coniungēre, coniunxi,
coniunctum 3ª tr. *unir*

coniuratio, coniuratiōnis (f.) *conjuración*

constituo, constituis, constituēre, constitui,
constitūtum 3ª tr. *decidir, colocar*

consul, consūlis (m.) *cónsul*

continenter adv. *continuamente*

contra adv. *contra*

contundo, contundis, contundēre, contūdi,
contūsus 3ª tr. *golpear*

convīva, convīvae (m. e f.) *comensal, convidado,*
convidada

copia, copiae (f.) *abundancia*

copiae, copiārum (f.) *riquezas, tropas*

cor, cordis (n.) *corazón*

corpus, corpōris (n) *corpo*

corvus, corvi (m.) *corvo*

credo, credis, credēre, credidi, creditum 3ª tr.
crer

cruentus, cruenta, cruentum *cruento, cruenta*

cubiculum, cubicūli (n.) *dormitorio*

culter, cultri (m.) *coitelo*

cum conx. *como, cando, aínda que*

cum preposición de ablativo *con*

Cupio, cupis, cupīre, cupīvi, cupītum 4ª tr.
desexar

cura, curae (f.) *coidado*

d

debeo, debes, debēre, debui, debītum 2ª tr.

deber

decēdo, decēdis, decedēre, decessi,

decessum 3ª intr. *morir*

decem numeral indeclinable *dez*

Decutio, decutis, decutēre, decussi,

decussum 3ª tr. *derrubar*

deduco, deducis, deducēre, deduxi,

deductum 3ª tr. *conducir, levar*

deficio, deficis, deficēre, defeci, defectum 4ª

tr. *abandonar, fallar*

dehonesto, dehonestas, dehonestāre, dehones

tāvi, dehonestātum 1ª tr. *avergonzar.*

deinde adv. *logo, despois*

delecto, delectas, delectāre, delectāvi,

delectatum 1ª tr. *deleitar*

Destituo, destituis, destituēre, destitui,

destitūtum 3ª tr. *abandonar*

destruo, destruis, destruēre, destruxi,

destructum 3ª tr. *destruír*

desum, dees, deesse, defui, -- - intr. *faltar,*

descoidar

deus, dei (m.) *deus*

dexter, dextra, dextrum *dereito, dereita*

dico, dicis, dicēre, dixi, dictum 3ª tr. *dicir*

dies, diei (m. e f.) *día, data*

difficilis, difficile *difícil*

digitus, digiti (m.) *dedo*

dignitas, dignitātis (f.) *prestancia, dignidade*

discipulus, discipuli (m.) *alumno, discípulo*

dissimilis, dissimile *diferente*

diu adv. *longo tempo*

dives, divitis *rico, rica*

divinus, divīna, divīnum *divino, divina*

do, das, dare, dedi, datum 1ª tr. *dar, entregar*

doctus, docta, doctum *sabio, sabia*

domīnicus, domīnica, domīnicum *do señor*

domīnus, domīni (m.) *dono, señor*

domus, domi (f.) *casa*

domus, domus (f.) *casa*

donum, doni (n.) *don, regalo*

Druīdes, Druīdum (m.) *druídas*

ducenti, ducentae, ducenta *douscentos*

duco, ducis, ducēre, duxi, ductum 3ª tr.

organizar, guiar, conducir

dum conx. *mentres que, ata que*

duo, duae, duo *dous*

durus, dura, durum *duro, dura*

dux, ducis (m.) *xeneral, xefe*

e

e/ex preposición de ablativo *de, dende*

effusus, effusa, effusum *pródigo*

enim conx. *así pois, en efecto*

eo, is, ire, ivi, itum intr. *ir, chegar,*

acudir

eques, equitis (m.) *xinete, soldado de cabalaría,*

cabaleiro

erga preposición de acusativo *cara a, para con, con*

respecto a

erro, erras, errāre, errāvi, errātum 1ª intr.

equivocarse

et conx. copulativa *e*

etsi conx. concesiva *aínda que*

evertō, evertis, evertēre, everti, eversum 3ª tr.

derrubar

ex preposición de ablativo *de, dende*

exclāmo, exclāmas, exclamāre, exclamāvi,

exclamātum 1ª tr. *exclamar, berrar*

Exemplum, exempli (n.) *exemplo*

exeo, exis, exīre, exii, exitum intr. *saír*

exercitus, exercitus (m.) *exército*

exopto, exoptas, exoptāre, exoptāvi,

exoptātum 1ª tr. *ansiar, desexar vehementemente*

expello, expellis, expellēre, expuli, expulsum

3ª tr. *expulsar*

expugno, expugnas, expugnāre, expugnāvi,

expugnātum 1ª tr. *atacar*

exsequiae, exsequiārum (f.) *honras fúnebres*

f

faber, fabri (m.) *obreiro, artesán*

facilis, facile *doado*

facinus, facinoris (n.) *acción, feito*

facio, facis, facēre, feci, factum 4ª tr. *facir,*

cometer

fallax, fallacis *enganoso, enganosa*

fama, famae (f.) *fama*

fauces, faucium (f.) *porta*
felix, felĭcis *feliz*
fero, fers, ferre, tuli, latum verbo irregular tr.
soportar, levar
ferox, ferōcis *feroz*
ferrum, ferri (n.) *ferro*
ferus, fera, ferum *salvaxe, fera, cruel*
fessus, fessa, fessum *fatigado canso cansa*
fidēlis, fidēle *fiel*
filia, filiae (f.) *filla*
filius, filii (m.) *fillo*
flumen, flumĭnis (n.) *río*
fluvius, fluvii (m.) *río*
foederātus, foederāta, foederātum *aliado,*
aliada
foras adv. *fóra*
Forma, formae (f.) *figura, forma*
fortis, forte *forte, valente*
fortĭter adv. *valentemente*
forum, fori (n.) *foro*
frigĭdus, frigĭda, frigĭdum *frío, fría*
frondōsus, frondōsa, frondōsum *frondoso,*
frondosa
frumentum, frumenti (n.) *trigo*
fugio, fugis, fugĕre, fugi, -- - 4ª intr. *fuxir,*
apartarse
funda, fundae (f.) *tirafonda*
fundĭtor, funditōris (m.) *fondeiro*
Funus, funĕris (n.) *funeral*

g

Gallia, Galliae (f.) *Galía*
gelu, gelus (n.) *xeo*
gens, gentis (f.) *pobo, raza*
genus, genĕris (n.) *clase, orixe, liñaxe*
Germania, Germaniae (f.) *Germania*
gero, geris, gerĕre, gessi, gestum 3ª tr. *facer, levar*
a cabo
gloria, gloriae (f.) *gloria, fama*
Gracchus, Gracchi (m.) nome propio de varón *Graco*
gracĭlis, gracĭle *esvelto, esvelta*
Granius, Granii (m.) *Granio*
gravis, grave *grave, pesado, pesada, importante*
grex, gregis (m.) *rabaño*

h

habeo, habes, habĕre, habui, habitum 2ª tr. *ter*
Hannibal, Hannibālis (m.) *Aníbal*
herba, herbae (f.) *herba*
herbĭdus, herbĭda, herbĭdum *cuberto de herba;*
locus herbĭdus *prado*
Hercules, Herculis (m.) *Hércules*
hic, haec, hoc *este, esta, isto*
Hispania, Hispaniae (f.) *Hispania*
homo, homĭnis (m.) *home*
honor, honōris (m) *honra*
horridus, horrida, horridum *horroroso, horrorosa*
hortor, hortāris, hortāri, hortātus sum 1ª tr.
animar, exhortar
hostis, hostis (m. e f.) *inimigo*
humānus, humāna, humānum *humano, humana*
humĭlis, humĭle *baixo, baixa*

i

iam adv. *xa*
ianua, ianuae (f.) *porta*
ibi adv. *entón, aquí*
ictus, ictus (m.) *golpe*
igĭtur conx. *así pois*
ignis, ignis (m.) *lume*
ille, illa, illud *aquel, aquela, aquilo*
imāgo, imaginis (f.) *busto, imaxe*
imitor, imitāris, imitāri, imitātus sum 1ª dep.
tr. *imitar*
immo adv., con **quin** reforza unha afirmación *máis*
aínda
Impĕtus, impĕtus (m.) *ataque*
imprōbus, imprōba, imprōbum *malvado, malvada*
in preposición de ablativo *en*
in preposición de acusativo *a, cara a, contra*
incōla, incōlae (m.) *habitante*
incredĭbilis, incredĭbile *incrible*
incumbo, incumbis, incumbĕre, incubui,
incubĭtum 3ª intr. *dedicarse*. Constrúese con **in** e
acusativo.
industria, industriae (f.) *traballo, laboriosidade,*
dilixencia
infantia, infantiae (f.) *infancia*
inferior, inferius comparativo de superioridade de
inferus *máis baixo, inferior*

infērus, infēra, infērum *baixo, baixa*
infirmus, infirma, infirmum *débil*
ingens, ingentis *enorme, desmesurado, desmesurada, grande*
inimīcus, inimīca, inimīcum *inimigo, inimiga*
inopia, inopiae (f.) *escaseza, falta*
inquam, inquis, inquit, -- - *digo, dis, di*
inscriptio, inscriptiōnis (f.) *inscripción, título dun libro*
inservio, inservis, inservīre, inservīvi, inservītum 4ª intr. *atender a, consagrarse a*
insigne, insignis (n.) *senal, marca, distintivo, estandarte*
insolitus, insolita, insolitum *desacostumado, desacostumada*
insula, insulae (f.) *illa*
insum, ines, inesse, infui, -- - intr. *estar en*
inter preposición de acusativo *entre*
interficio, interficis, interficēre, interfeci, interfectum 4ª tr. *destruír, matar*
interrogatio, interrogationis (f.) *pregunta*
intro, intras, intrāre, intrāvi, intrātum 1ª intr. *entrar*
invādo, invādis, invadēre, invāsi, invāsum 3ª tr. *invadir, entraren*
Invōlo, invōlas, involāre, involāvi, involātum 1ª intr. *precipitarse sobre*
ipse, ipsa, ipsum adxectivo e pronome enfático *el mesmo, ela mesma, mesmo*
is, ea, id adxectivo e pronome fórico *este, ese, esta, esa, isto, iso*
ita adv. *así, deste modo*
Italia, Italiae (f.) *Italia*
iucundus, iucunda, iucundum *agradable*
iungo, iungis, iungēre, iunxi, iunctum 3ª tr. *unír, xuntar*
iuro, iuras, iurāre, iurāvi, iurātum 1ª intr. *xurar*
iussum, iussi (n.) *orde*
iussus, iussus (m.) *mandato*

I

labor, labōris (m.) *traballo*
laetitia, laetitiae (f.) *alegría*
laetus, laeta, laetum *abundante, alegre*
lapis, lapidis (f.) *pedra*
latus, lata, latum *ancho, ancha, dilatado, dilatada*

laudo, laudas, laudāre, laudāvi, laudātum 1ª tr. *gabar*
laus, laudis (f.) *loanza*
lavo, lavas, lavāre, lāvi, lavātum 1ª tr. *lavar, bañar*
legātus, legāti (m.) *legado*
legio, legionis (f.) *lexión*
lego, legis, legēre, legi, lectum 3ª tr. *ler*
levis, leve *lixeiro, lixeira*
lex, legis (f.) *lei*
libellus, libelli (m.) *libriño*
libenter adv. *de boa gana, con gusto*
liber, libēra, libērum *libre*
liber, libri (m.) *libro*
libēri, liberōrum (m.) *os fillos*
limen, liminis (n.) *soleira, porta*
locus, loci (m.) *lugar*
longus, longa, longum *longo, longa*
loquor, loquēris, loqui, locūtus sum 3ª dep. intr. *falar*
lux, lucis (f.) *luz*

m

machīna, machīnae (f.) *máquina de guerra, artefacto*
magis adv. *máis*
magister, magistri (m.) *mestre*
magistratus, magistratus (m.) *maxistrado, maxistratura*
magnitudo, magnitudinis (f.) *grandeza, mole*
magnus, magna, magnum *grande, grande*
malignus, maligna, malignum *mesquiño, mesquiña*
malus, mala, malum *malo, mala*
maneo, manes, manēre, mansi, mansum 2ª intr. *permanecer*
mare, maris (n.) *mar*
marītus, marīti (m.) *marido*
medius, media, medium *medio, media, intermedio, intermedia*
melior, melius *mellor*
mendum, mendi (n.) *defecto físico*
mereo, meres, merēre, merui, merītum 2ª tr. *gañar, merecer*
miles, milītis (m.) *soldado*
milia neutro plural de *mille* *miles, millares*

milia, milium *mil*

millīto, millītas, militāre, militāvi, militātum 1ª

intr. ser soldado, servir no exército

mirus, mira, mirum *admirable, extraordinario, extraordinaria*

miser, misēra, misērum *miserable, desgraciado, desgraciada*

mitto, mittis, mittēre, misi, missum 3ª tr.

enviar

modestia, modestiae (f.) *modesta*

modestus, modesta, modestum *modesto, modesta*

moneo, mones, monēre, monui, monitum 2ª

tr. aconsellar

mons, montis (m.) *monte, montaña*

mors, mortis (f.) *morte*

mortifēre adv. *mortalmente*

mortifērus, mortifēra, mortifērum *mortal*

mortuus, mortua, mortuum *morto, morta*

mos, moris (m.) *costume*

motus, motus (m.) *movemento motín*

moveo, moves, movēre, movi, motum 2ª tr.

mover, trasladar

mulsum, mulsi (n.) *viño mesturado con mel*

multitudo, multitudinis (f.) *multitude, multitude, gran cantidade*

multus, multa, multum *moito, moita*

munio, munis, munire, munivi, munitum 4ª tr.

fortificar

murus, muri (m.) *muro, muralla*

mutus, muta, mutum *mudo, muda*

n

nam conx. explicativa *pois, en efecto*

Narro, narras, narrāre, narrāvi, narrātum 1ª tr.

contar narrar

natus, nata, natum *nacido, nacida*

nauta, nautae (m.) *mariñeiro*

navis, navis (f.) *nave*

ne conx. *que non, para que non*

nec conx. copulativa *nin, e non*

nihil indeclinable (n.) *nada*

nimbus, nimbi (m.) *nube*

nisi conx. condicional *se non, a non ser*

non adv. *non*

non solum... sed etiam *non só... senón tamén*

noster, nostra, nostrum *noso, nosa*

novem adxectivo numeral indeclinable *nove*

novus, nova, novum *novo, nova*

nullus, nulla, nullum *ningún, ningunha*

numquam adv. *nunca*

nuntio, nuntias, nuntiāre, nuntiāvi, nuntiātum

1ª tr. *Anunciar*

o

obses, obsidis (m. e f.) *refén*

obsum, obes, obesse, obfui, -- - intr. *danar, prexudicar, ser obstáculo*

obtundo, obtundis, obtundēre, obtudi,

obtusum 3ª tr. *fatigar, debilitar*

occurro, occurris, occurrēre, occurri,

occursum 3ª intr. *correr ao encontro*

odium, odii (n.) *odio*

offendo, offendis, offendēre, offendi,

offensum 3ª tr. *dar un golpe, ferir*

omnis, omne *todo, toda*

operio, opēris, operire, operui, opertum 4ª tr.

cubrir

oppidum, oppidi (n.) *praza forte, cidade*

opprīmo, opprīmis, opprimēre, oppressi,

oppressum 3ª tr. *sorprender, apoderarse*

oppugno, oppugnas, oppugnāre, oppugnāvi,

oppugnātum 1ª tr. *atacar*

orior, orīris, oriri, ortus sum 4ª dep. intr.

levantarse, saír

orno, ornas, ornāre, ornāvi, ornātum 1ª tr.

adornar

os, oris (n.) *boca, cara,*

rosto

ostiarius, ostiarii (m.)

porteiro

ovum, ovi (n.) *ovo*

p

pabulum, pabuli (n.) *pasto*

Paetus, Paeti (m.) nome propio de varón *Peto*

Palatium, Palatii (n.) *o monte Palatino*

parens, parentis (m. e f.) *pai, nai*

parentes, parentum (m.) *os pais*

pario, paris, parēre, pepēri, partum 3ª tr.

producir, xerar

paro, paras, parāre, parāvi, parātum 1ª tr. *preparar*
pars, partis (f.) *parte*
parvus, parva, parvum *pequeno, pequena*
pastor, pastōris (m.) *pastor*
pater, patris (m.) *pai*
pator, pateris, pati, passus sum 3ª dep. tr. *soportar, sufrir, tolerar*
patria, patriae (f.) *patria*
patrōnus, patrōni (m.) *avogado, patrón*
Paulus, Pauli (m.) *Paulo*
pavor, pavōris (m.) *medo, pavor*
pax, pacis (f.) *paz*
pectus, pectoris (n.) *peito*
pedes, pedītis (m.) *soldado de infantaría*
pedester, pedestris, pedestre *pedestre, a pé*
pendeo, pendes, pendēre, pependi, - 2ª intr. *colgar*
per preposición de acusativo *durante, por, a través de*
percutio, percūtis, percutēre, percussi, percussus 3ª tr. *golpear, derrubar, ferir*
perdo, perdis, perdēre, perdidi, perditum 3ª tr. *perder, quedar sen*
perennis, perenne *perenne, eterno, eterna*
periculosus, periculosa, periculosum *perigoso, perigosa*
perterreo, perterres, perterrēre, perterrui, perterrītum 2ª tr. *aterrar, encher de espanto*
pervenio, pervēnis, pervenīre, pervēni, perventum 4ª intr. *chegar*
pes, pedis (m.) *pé. Pedem offendere* *tropezar*
peto, petis, petēre, petii, petitum 3ª tr. *pedir, solicitar, buscar*
Petrus, Petri (m.) *Pedro*
pica, picae (f.) *pega*
piger, pigra, pigrum *preguiceiro, preguiceira*
pinus, pini (f.) *piñeiro*
pirāta, pirātae (m.) *pirata*
plaga, plagae (f.) *golpe*
plures, plura *moitos*
plurīmus, plurīma, plurīmum *o maior número, moitísimo, moitísima*
plus adv. *máis*
Poeta, poetae (m.) *poeta*

pomum, pomi (n.) *froita, árbore froiteira*
pons, pontis (m.) *ponte*
poples, poplītis (m.) *xeonllo*
popŭlus, popŭli (m.) *pobo*
possum, potes, posse, potui, -- - verbo irregular tr. *poder*
postis, postis (m.) *xamba da porta*
postquam conx. *despois de que*
postŭlo, postŭlas, postulāre, postulāvi, postulātum 1ª tr. *pedir*
praebeo, praebes, praebeŕe, prae bui, prae bitum 2ª tr. *presentar, ofrecer*
praecēdo, praecēdis, praecedēre, praecessi, praecessum 3ª intr. *preceder, ir diante, abrir*
praeceptor, praeceptōris (m.) *preceptor, mestre*
praeda, praedae (f.) *botín, presa*
praescribo, praescribis, praescribēre, praescripsi, praescriptum 3ª tr. *prescribir, alegar*
praesum, praees, praeesse, praefui, -- - verbo irregular intransitivo *estar á fronte de, presidir*
praetorius, praetorii (m.) *ex pretor*
pretiōsus, pretiōsa, pretiōsum *precioso, preciosa, caro, cara*
primus, prima, primum *primeiro, primeira*
priusquam conx. *antes de que*
privātim adv. *privada, particularmente*
privātus, privāta, privātum *privado privada*
pro preposición de ablativo *por, en favor de, en defensa de*
procella, procellae (f.) *tormenta*
procumbo, procumbis, procumbēre, procubui, procubītum 3ª intr. *recostarse, botarse no chan*
procuro, procuras, procurāre, procurāvi, procurātum 1ª tr. *coidar, ocuparse de*
proelium, proelii (n.) *combate, batalla*
proficiscor, proficisceris, proficisci, profectus sum 3ª dep. intr. *marchar, ir*
prolixus, prolixa, prolixum *alongado alongada esvelto, esvelta, alto, alta*
prope preposición de acusativo *preto*
propello, propellis, propellēre, propuli, propulsum 3ª tr. *tirar, botar*

prospicio, prospicis, prospicere, prospexi,
prospectum 3ª tr. *mirar*
prosum, prodes, prodesse, profui, -- - intr.
aproveitar, servir
provincia, provinciae (f.) *provincia*
prudens, prudentis *prudente*
publice adv. *publicamente*
publicus, publica, publicum *público, pública*
puella, puellae (f.) *nena, rapaza, nova*
puer, pueri (m.) *nenho*
pugna, pugnae (f.) *loita, combate*
pugno, pugnas, pugnare, pugnavi, pugnatum
 1ª intr. *combater, loitar*
pulcher, pulchra, pulchrum *fermoso, fermosa,*
belo, bela
Punicus, Punica, Punicum *púnico, púnica,*
cartaxinés
Pyrenaeus, Pyrenaea, Pyrenaeum *dos*
Pireneos, pirenaico

q

quaero, quaeris, quaerere, quaesivi,
quaesitum 3ª tr. *buscar*
quam adv. *que, como*
quam conx. *que*
quamquam conx. concessiva *ainda que*
quamvis conx. concessiva *ainda que*
quapropter conx. *pois*
-que conx. enclítica copulativa e
querimonia, querimoniae (f.) *queixa*
questus, questus (m.) *queixa*
qui, quae, quod adjectivo e pronome relativo
quen, o/a que, o/a cal, que
quia conx. causal *porque, posto que*
quidam, quaedam, quoddam e quiddam *certo,*
certa, tal
quies, quiētis (f.) *repouso, tranquilidade*
quiesco, quiescis, quiescere, quievi, quietum
 3ª intr. *descansar*
quin conx., con **immo** reforza unha afirmación
máis aínda
quisque, quaeque, quodque *cada, cada un,*
cada unha
quod conx. *que, o feito de que*
quondam adv. *noutro tempo, unha vez*

quoniam conx. *porque, xa que*
quoque adv. *tamén*
quoties adv. *cantas veces, sempre que*

r

rapio, rapis, rapere, rapui, raptum 4ª tr.
arrebatar, quitar
recipio, recipis, recipere, recepi, receptum 4ª
 tr. *recibir, recobrar, retirarse*
rectus, recta, rectum *xusto, xusta, recto, recta*
recubo, recubas, recubare, -- , -- - 1ª intr.
estar tendido
redeo, redis, redire, redii, reditum intr. *volver*
regresar
reficio, reficis, reficere, refeci, refectum 4ª tr.
refacer, reparar, restablecer, repoñer forzas
regina, reginae (f.) *raíña*
rego, regis, regere, rexi, rectum 3ª tr. *rexer,*
gobernar
religio, religionis (f.) *prácticas relixiosas, culto*
reliquus, reliqua, reliquum *restante, demais*
repente adv. *repentinamente*
repentinus, repentina, repentinum *repentino,*
repentina
res, rei (f.) *Cousa, feito, asunto, situación. Res*
novae situacións novas, cambios políticos.
respondeo, respondes, respondere,
 respondi, responsum 2ª tr. e intr. *responder,*
contestar
Respublica, Respublicae (f.) *República*
reus, rei (m.) *reo, acusado*
rex, regis (m.) *rei*
robur, roboris (n.) *carballo, forza, a flor e nata*
(dalgunha cousa)
Roma, Romae (f.) *Roma*
Romani, Romanorum (m.) *os romanos*
Romanus, Romana, Romanum *romano,*
romana
Romulus, Romuli (m.) *Rómulo*
rota, rotae (f.) *roda*
rumpo, rumpis, rumpere, rupi, ruptum 3ª tr.
romper, destruír, cortar
rursus adv. *de novo*
rus, ruris (n.) *campo*

s

sacrificium, sacrificii (n.) *sacrificio*

saepio, saepis, saepĕre, saepsi, saeptum 4ª

tr. *cercar, rodear, protexer*

Saguntum, Sagunti (n.) *Sagunto*

saluto, salutas, salutāre, salutāvi, salutātum

1ª tr. *saudar*

sapiens, sapientis *sabio,*

sabia

schola, scholae (f.)

escola

scribo, scribis, scribĕre, scripsi, scriptum 3ª

tr. *escribir*

se pronome persoal de 3ª persoa *el, ela, eles, elas,*

se

securitas, securitātis (f.) *despreocupación,*

indiferenza

sed conx. adversativa *pero; sed etiam* *senón*

tamén

semper adv. *sempre*

sentio, sentis, sentĭre, sensi, sensum 4ª tr.

sentir

servo, servas, servāre, servāvi, servātum 1ª

tr. *gardar*

servus, servi (m.) *escravo, servo*

sex numeral indeclinable *seis*

si conx. condicional *se*

sic adv. *así, deste modo*

sicut adv. *así como, como, tal como*

sicut conx. comparativa *como*

sidus, sidĕris (n.) *estrela, astro*

signum, signi (n.) *senal*

silva, silvae (f.) *bosque, selva*

similis, simĭle *semellante*

simul ac conx. *axiña que*

sine preposición de ablativo *sen*

solus, sola, solum *só, soa, único, única*

solūtus, solūta, solūtum *solto, solta,*

desligado, desligada, groseiro, groseira

sopor, sopōris (m.) *sopor, sono profundo*

species, speciei (f.) *aspecto, forma,*

aparencia

spelunca, speluncae (f.) *cova*

statim adv. *ao instante, inmediatamente*

statua, statuae (f.) *estatua*

statuo, statuis, statuĕre, statui, statūtum 3ª tr.

decidir, resolver, establecer

sto, stas, stare, steti, statum 1ª intr. *estar de*

pé

studium, studii (n.) *afección*

stultus, stulta, stultum *necio, necia*

suadeo, suades, suadĕre, suasi, suasum 2ª

tr. *aconsellar*

suāvis, suāve *suave*

sub preposición de ablativo *baixo, debaixo de*

subdo, subdis, subdĕre, subdidi, subditum 3ª

tr. *poñer debaixo*

subĭgo, subĭgis, subigĕre, subĕgi, subactum

3ª tr. *someter*

sum, es, esse, fui, --- intr. *ser, estar, existir*

summus, summa, summum *sumo, suma, o/a*

de máis arriba, o máis alto, a máis alta

sumo, sumis, sumĕre, sumpsi, sumptum 3ª

tr. *tomar*

super preposición de acusativo *sobre, enriba de*

superbus, superba, superbum *soberbio,*

soberbia

supra adv. *arriba, enriba*

suus, sua, suum *seu, súa, o seu*

t

Tabulātum, tabulāti (n.) *piso ou chan de táboas*

taceo, taces, tacĕre, tacui, tacitum 2ª intr. *calar*

taedium, taedii (n.) *tedio, fastío, cansazo*

talis, tale *tal*

tam adv. *tan, tanto*

tamen adv. *non obstante*

tamquam conx. Comparativa *como*

tandem adv. *finalmente*

tantus, tanta, tantum *tan grande, tanto, tanta*

Tarquinius, Tarquinii (m.) *Tarquino*

tegūla, tegūlae (f.) *tella*

templum, templi (n.) *templo*

testis, testis (m. e f.) *testemuña*

Tibĕris, Tibĕris (m.) *Tíber, río Tíber*

Tiberius, Tiberii (m.) nome propio de varón *Tiberio*

timeo, times, timĕre, timui, - 2ª tr. e intr. *temer*

titūlus, titūli (m.) *inscrición*

Titus, Titi (m.) *Tito*

totus, tota, totum *todo, toda, enteiro, enteira*

trabs, trabis (f.) *viga*
trado, tradis, tradĕre, tradĭdi, tradĭtum 3ª tr.
entregar, dar
traho, trahis, trahĕre, traxi, tractum 3ª tr.
arrastrar
tres, tria *tres*
tribŭnus, tribŭni (m.) *tribuno*
Triclinium, triclinii (n.) *Triclinio, comedor*
tristis, triste *triste*
tu pronome pessoal de 2ª pessoa *tú*
tuba, tubae (f.) *trompeta*
tum adv. *entón*
tumultus, tumultus (m.) *desorde, revolta*
Turris, turris (f.) *torre*

u

ubi adv. *onde*
ulmus, ulmi (f.) *olmo*
umbra, umbrae (f.)
sombra
unus, una, unum *un, unha, un*
urbs, urbis (f.) *cidade*
ut conx. *que, para que, de modo que, aínda que*
utilis, útilis *útil*

v

valles, vallis (f.) *val*
varius, varia, varium *distinto, distinta, de diversas cores*
vel conx. *disxuntiva ou*
venio, venis, venĭre, veni, ventum 4ª intr. *vir, chegar, ir, acudir*
venter, ventris (m.) *ventre*
verbĕro, verbĕras, verberāre, verberāvi, verberātum 1ª tr. *azoutar, golpear*
vere adv. *verdadeiramente*
vereor, verĕris, verĕri, veritus sum 2ª dep. tr.
Temer

verus, vera, verum *verdadeiro, real, sincero, xusto*
vestigium, vestigii (n.) *pegada*
veterānus, veterāna, veterānum *veterano, veterana*
vetus, veteris *antigo, antiga*
via, viae (f.) *rúa, camiño*
viator, viatōris (m.) *viaxeiro*
victoria, victoriae (f.) *vitoria*
victus, victus (m.) *alimento, víveres*
video, vides, vidĕre, vidi, visum 2ª tr. *ver*
villa, villae (f.) *casa de campo, residencia fóra da cidade*
vimen, vimĭnis (n.) *vimbio*
vincio, vincis, vincĭre, vinxi, vinctum 4ª tr. *atar*
vinco, vincis, vincĕre, vici, victum 3ª tr. *vencer, gañar*
vinum, vini (n.) *viño*
vir, viri (m.) *home, varón*
vis, vis (f.) *forza*
vita, vitae (f.) *vida*
vitium, vitii (n.) *vicio*
vito, vitas, vitāre, vitāvi, vitātum 1ª tr. *evitar*
vivo, vivis, vivĕre, vixi, victum 3ª intr. *vivir*
volo, vis, velle, volui, -- - tr. *querer*
vox, vocis (f.) *voz*
vulnus, vulnĕris (n.) *ferida*
vultus, vultus (m.) *rosto, cara*